

عنوان مقاله:

تدوین و بومی سازی شاخص های تاب آوری روستایی در برابر ریزگرد (مطالعه موردی: کانون ریزگرد جنوب شرقی اهواز)

محل انتشار:

چهارمین همایش ملی فرسایش بادی و طوفان های گرد و غبار (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

مصطفی طالشی - دانشیار گروه علوم جغرافیایی دانشگاه پیام نور واحد تهران

مصطفی جعفری - دانشیارموسسه تحقیقات جنگلها و مراتع کشور

سیدجعفر سیداخلاقی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه پیام نور واحد تهران

خلاصه مقاله:

ارزیابی و سنجش میزان تاب آوری جوامع روستایی، یکی از مهم ترین ابزارها در تشخیص پایداری سکونتگاه های روستایی، به هنگام بروز مخاطرات محیطی است. شاخص های تاب آوری پس از به گزینی و بومی سازی، روش کارآمدی جهت پایش مکانی _ فضایی سکونتگاه ها به ویژه روستاها در مقیاس محلی و منطقه ای به شمار می رود. آنچه مسلم است، درحوزه سنجش و ارزیابی تاب آوری در محیط های روستایی به ویژه در برابر مخاطرات محیطی، تلاش های پراکنده و با هدف های معینی صورت پذیرفته، اما تدوین و اعتبارسنجی شاخص های مطلوب برای تحلیل تاب آوری روستایی، ضروری است. زیرا با بهره گیری از این شاخص ها، میزان تاب آوری در برابر مخاطرات مورد ارزیابی و سنجش قرار می گیرد. این پژوهش کوششی در شناسایی، تدوین و بومی سازی شاخص های مناسب برای ارزیابی تاب آوری جوامع محلی و روستایی در شرایط بروز ریزگردها است. روش تحقیق از نوع توصیفی- تحلیلی با بهره گیری از الگوی نظرسنجی در سطح خبرگان و متخصصان دانشگاهی است. در این پژوهش ابتدا معیارها و شاخص های مختلفی از ادبیات پژوهشی استخراج و از طریق پرسشنامه در معرض داوری 30 نفر از خبرگان و کارشناسان متخصص قرار گرفت. در این پژوهش تعداد 22 شاخص مناسب، مورد تایید متخصصان، کارشناسان امور اجرایی و نخبگان محلی قرار گرفته است. از شاخص های مناسب و دارای بیشترین اجماع می توان به شاخص هایی همچون روند نرخ رشد و یا کاهش بهره برداری منابع طبیعی روستا، نرخ مهاجرت فرستی، میزان اراضی کشاورزی و باغی (مالکیت)، وضعیت پوشش بیمه و جبران خسارات، دسترسی به منابع آب، فناوری و توسعه کشاورزی، میزان تنوع معیشتی و سرمایه ای روستایی، توان پس انداز و دورنمای فعالیت های کسب و کار غیرکشاورزی روستا در آینده اشاره نمود.

کلمات کلیدی:

اعتبارسنجی؛ تاب آوری روستایی؛ خوزستان؛ ریزگردها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/714452>

